

Abonnement voor Eindhoven en Omstreken per 3 maanden f 2.60; met verzekering f 2.70. Franco door het gehele rijk f 2.85; m. v. f 2.95. Weekabonnementen 20 ct. z. en 21 ct. met polis. Dit blad verschijnt dagelijks behalve op Zon- en Feestdagen.

EINDHOVENSCH DAGBLAD

Advertentie 1-6 regels f 1.50. Elke regel meer 25 Cts. per regel. Kleine advertenties 75 Cts. bij vooruitbetaling. Advertentie in te zetten voor 10 uur 's-morgens. Reclames 40 Cts. per regel. Bij abonnement volgens tarief. Alles berekend naar plaatsruimte.

Telefoon Intercommunaal No. 169

Bureaux van Redactie en Administratie Hoek Kl. Berg-Keizersgracht tegenover het Postkantoor. Hoofdredacteur: L. Mokveld.

Telegr.-Adres: Hermes.Eindhoven

Ieder betalend abonné, in het bezit van onze verzekeringspolis, is volgens voorwaarden daarin vermeld, verzekerd tegen ongelukken. Deze uitkeeringen worden gewaarborgd door de Hollandsche Algemeene Verzekeringstank te Schiedam

500 GULDEN bij levenslange ongesteldheid	500 GULDEN bij dood door een ongeluk	200 GULDEN bij verlies van een hand of voet	200 GULDEN bij verlies van een oog	100 GULDEN bij verlies van een duim	60 GULDEN bij verlies van een wijsvinger	10 GULDEN bij verlies van elken anderen vinger
--	--------------------------------------	---	------------------------------------	-------------------------------------	--	--

EXTRA EDITIE

Ontzettende brand in Mierlo. - Geen persoonlijke ongelukken. - Negen en twintig woningen verwoest. - Alle dakloozen worden ondergebracht in juist gereed gekomen woningen. - Mooi werk van de Eindhovensche Brandweer Burgerwachten en Vrijw. Landstorm in actie.

Juist onder het afdrucken van ons blad, bereikte ons gistermorgen de mare van een ontzettende ramp, die het dorp Mierlo, gelegen tusschen Helmond en Eindhoven, getroffen had. Met enkele regels konden we er onder „Belangrijkste Nieuws” in een gedeelte onzer oplage melding van maken.

We meenden aanvankelijk, dat het eerste bericht wel een beetje overdreven zou zijn, maar nadat we ons voor persoonlijk onderzoek ter plaatse begeven hadden, konden we al gauw vaststellen, dat de ramp elke verwachting nog in omvang overtrof. Het bericht er van had zich als een loepend vuurtje door onze stad verspreid en talloos waren de nieuwsgierigen, die in auto, op motor of per fiets er op uittrokken om getuige te zijn van het wrede gebeuren. Zelf waren we ook in den kortsten tijd ter plaatse. We zullen niet eerst de indrukken weergeven, die we er op deden, maar de tragedie van den beginne af aan zoo juist mogelijk trachten te schetsen.

DE PLAATS DES ONHEILS.

Het onheil heeft gewoed in den kom der gemeente Mierlo, in de z.g. Marktstraat en in de buurt van de boterfabriek en het tramstation. Dit laatste is mede verbrand. Het terrein der verwoesting strekt zich over een paar honderd meter, links en rechts van den weg, uit.

HET ONTSTAAN VAN DEN BRAND.

Hoe de brand ontstaan is, weet niemand. Hij ontstond in iedere geval des morgens ongeveer kwart over elf in het huis, bewoond door zekeren Raymakers. De tram van Helmond naar Eindhoven was juist gepasseerd, toen men den rook uit het dak dier behuizing zag komen. Daardoor meende men aanvankelijk, dat de brand ontstaan was door vonken uit de locomotief van de tram. Anderen echter beweren, die rook juist vóór het passeeren der tram gezien te hebben, terwijl ook enkele passagiers mededeelden, dat zij tijdens het voorbijrijden rook hebben waargenomen. De onderstelling, dat vonken uit de locomotief de oorzaak der verwoesting geweest zouden zijn, wordt dan ook niet sterk meer verdedigd. Meer denkt men thans aan een schoorsteenbrandje of de broei van eenige oude voorraden „juin” en dergelijke producten, die ten huize van Raymakers aanwezig waren.

In ieder geval, toen de brand eenmaal ontstaan was, heeft hij met een verschrikkelijke snelheid om zich heen gegrepen. In een oogwenk stonden de belendende perceelen in lichte laai. De wind bracht de vonken over en weer van den weg; het rijwielmagazijn van Coolen werd aangestast met de aangebouwde bewonings; een eind verder in de richting van Helmond wéér een blok huizen, waarna het vuur nog eens naar de overzijde versprong.

Alle aangetaste huizen hadden bedekkingen van stroo of riet.

DE OMVANG.

Twintig minuten, nadat de brand ontdekt was, stonden 29 woningen in vlam!

Wel een bewijs, dat het vuur zich met enorme snelheid verbreid heeft.

De Burgemeester van Mierlo was dadelijk ter plaatse. Deze vertelde ons eveneens van de snelle wijze, waarop het vuur om zich heen greep. Terwijl ik naar de eene woning stond te kijken, zei hij, brak achter of vóór me het vuur op een nieuwe plaats uit. De verbreiding was bijna niet te volgen.

In het geheel werden 29 woningen door het vuur vernietigd en kwamen evenveel gezinnen zonder dak. Die 29 woningen waren verdeeld over 16 huizenblokken, waaronder twee boerderijtjes. Van de aangetaste woningen is geen muur overgebleven en ook van den inboedel is maar weinig gered kunnen worden. Persoonlijke ongelukken echter kwamen niet voor en ook het vee is overal gered kunnen worden.

BURGERWACHT EN VRIJWILLIGE LANDSTORM.

Zoo gauw den Burgemeester duidelijk was, dat hier een ramp van betekenis plaats greep, liet deze de Burgerwacht en vrijwilligen Landstorm verzamelen. Dat gescheede werkelijk in den kortst mogelijke tijd, waardoor er spoedig rappe handen aan het eerste reddingswerk bezig waren. Alle wegen en paden, die toegang gaven tot de plaats des onheils, werden met sterke posten afgezet, zoodat nieuwsgierigen en op buit belusten op afstand gehouden konden worden. Want natuurlijk ontbraken ook hier niet de kwade geesten, die van eens anders ongeluk profiteren wilden door te trachten hun slag te slaan.

De afzetting van Burgerwacht en Vrijwilligen Landstorm was wel volkomen. Toen we zelf ter plaatse kwamen... werden we op behoorlijken afstand door dreigend omhoog geheven geweren staande gehouden en kon slechts onze perskaart de Burgerwachtenharten vermurwen.

Behalve Burgerwacht en Vrijw. Landstorm, deden ook eenige maréchaussée's, veldwachters en een afdeling militaire politie uit Eindhoven verdienstelijk werk ter handhaving der orde.

DE BRANDWEER KOMT LAAT.

Natuurlijk waren de „spuiten” van Mierlo spoedig ter plaatse, maar even natuurlijk was het, dat deze dingen niet in staat waren om een druppel water in de vuurzee te werpen. Die spullen hooren in een museum van oudheden thuis.

Slechts de brandweer uit Eindhoven en Helmond zou hier redding kunnen brengen, maar tot ieders verwondering bleven die heel lang uit. De Helmondse brandweer was er eerst tegen half twee, terwijl die uit Eindhoven pas om 12 uur 20 minuten gewaarschuwd was. Te 10 minuten voor één was ze daarop ter plaatse, wat zeer vlug mag heeten.

We hebben den Burgemeester van Mierlo er naar gevraagd, hoe het kwam, dat de brandweer zoo laat gewaarschuwd was. Hij gaf de volgende verklaring:

Toen ik bij den brand in de Peel kwam, zei hij, was de Eindhovensche brandweer gealarmeerd. Ik vroeg toen, hoeveel meter slang ze bij zich hadden en toen ant-

woordden ze: 350 meter. Welnu, met 350 meter slang was hier niets te beginnen, omdat we veel verder van het Kanaal af zitten.

Dat tijdens de Peelbrand voor de Eindhovensche spuit later veel reservemateriaal was aangevoerd, wist de Burgemeester blijkbaar niet. Toen immers de Eindhovensche motorspuit eindelijk naar Mierlo gerequireerd was, bleek ze 1500 meter slang bij zich te hebben.

DE BLUSSCHINGSPOGINGEN.

De eerste blusschingspogingen werden ondernomen door de bewoners zelve en door de manschappen van Burgerwacht en Vrijw. Landstorm. Voor wat betreft de reeds aangetaste woningen, hadden die pogingen geen resultaat. Enkele perceelen echter, waarvan 't dak meermalen vlam vatte door overwaaiende vonken, konden door de bewoners, die met emmers water op het dak zaten, behouden blijven.

De Helmondse brandweer kwam tegen half twee aan. Ze was eerst omstreeks 12 uur gewaarschuwd, doch deze motorspuit moest met paarden vanuit Helmond naar Mierlo gereden worden. Ze bleek niet van voldoende capaciteit om water vanuit het Kanaal naar de plaats des onheils te voeren en de gasten moesten zich er dus toe bepalen hier en daar muren om te halen en andere werkzaamheden te doen, die geschikt waren om den brand te stuiten.

De Eindhovensche brandweer, om bij half een gealarmeerd, was met de autospuit nog voor 1 uur ter plaatse. De meegevoerde 1500 meter slang bleken niet voldoende om vanaf het Eindhovensche Kanaal tot de brandende huizen te komen. Men besloot toen eerst, dat de Eindhovensche spuit water brengen zou tot in het reservoir van de Helmondse spuit, maar deze laatste bleek niet in staat om het verder behoorlijk te verwerken. Toen is een 400 meter slang der Helmondse brandweer aan die van de Eindhovensche gekoppeld en toen was deze in staat om de vuurzee met een ferme straal aan te tasten. Het water werd nu door de slangen over bijna 2 kilometer aangevoerd!

De aangetaste woningen waren intusschen echter slechts brandende puinhoopen geworden, waarvan niets meer te redden viel.

De Eindhovensche brandweer stond onder commando van den heer Van der Harten. Van de opperbrandmeesters za-

gen we o.m. den heer De Groof en Van Gestel.

HET VERDERE VERLOOP.

Dadelijk na het ontstaan van den brand waren de bewoners begonnen de meubels naar buiten te dragen. Het vuur greep echter zoo snel om zich heen, dat meerderen, die eerst anderen aan het helpen waren, zich ten spoedigste weer naar hun eigen woningen begeven moesten, waar intusschen ook de vlammen waren gaan uitslaan. Van alle kanten kwam het hulpgeschreeuw. De hitte was zoo verzengend, dat de boomen tot op verschiedene meters afstand verzengden en meubelen, die midden op straat waren aergezet, verschoelden, tot ze vlam vatten.

De menschen konden zich en de hinnen in veiligheid brengen. Uit één huis echter zijn de bewoners door anderen gered moeten worden. Het was uit het huis, waarin de erven Branten wonen. 't Zijn twee oude menschen, een broer en een zuster. Hij is ziek en was dezer dagen van de laatste H.H. Sacramenten der Stervenden voorzien; zij lijdt door haar „oogen leeftijd in haar geestelijke vermogens. Dokter Ledel uit Helmond en een Kapelaan uit Mierlo zijn deze woning, toen ze brandde, binnengegaan en hebben de menschen in veiligheid gebracht. De dokter heeft daarna den inhoud van de brandkast uitgenomen en aan den Kapelaan in bewaring gegeven. Een paar honderd gulden in papieren geld, die nog in een houten kastje lagen, zijn echter verbrand. De brandkast stond een uur later op den vlakken grond.... Zelfs de muren, waar ze tegen aan stond, waren ingevallen. Er moet hier veel goud en zilver verbrand zijn. De felheid van het vernielende vuur maakte, dat slechts een klein gedeelte der inboedels gered kon worden. Een tafel met een paar stoelen, een kastje met linnengoed en een bed, waren in de meeste gevallen de eenige spullen, die behouden waren en achter de woningen in een hoekje van den tuin waren neergezet.

De eerste zorg der bewoners betrof de dieren; deze waren dan ook allen gered.

DE TELEPHOONVERBINDINGEN.

Direct na ontvangst van het eerste bericht omtrent den brand hadden we getracht telefonische verbinding met Mierlo te krijgen, — tevergeefs echter. De telefoonleiding bleek gestoord. Toen we ter plaatse kwamen echter, waren ijverige mannen al bezig om de verbinding te herstellen, vaak slechts op enkele meters van de fel-brandende perceelen. Om half 3 des middags kon men Mierlo dan ook al weer telephonisch bereiken.

DE VERWOESTING EN DE SCHADE.

Tegen 5 uur brandde alles nog op z'n best, maar behoefde er toch niet meer voor uitbreiding gevreesd te worden.

We gingen toen nog eens van het begin tot het einde de puinhoopen langs. In het eerste blok woningen, waar de brand ontstaan was, kon men nauwelijks nog de scheiding der verschillende perceelen onderkennen. Er is hier zoo goed als niets gered kunnen worden. De kool-overblijfselen van een houten bord geven nog aan, waar de tramhalte geweest was. Van een der perceelen, zijn alle binnen- en buitenmuren gevallen, slechts een helder wit-gekaalkt muurhoekje staat nog overeind en steekt de lucht in. 't Is een heel klein hoekje, maar terwijl alles vergaan is en van geen kast of tafel, of stoel of bed nog een spoor te zien is, hangt daar tegen dat kleine brokje muur nog ongeschonden een kruisbeeld en in den hoek, op een plankje, rust nog het beeld van den H. Antonius, geflankeerd door twee engelen. Vlak boven het beeld is de muur afgebroken en ingestort. 't Is als een klein altaartje, op de puinhoopen van een slagveld opgericht. Schuin over dit blok perceelen ligt een ander blok, dat mede geheel verwoest werd. De heer Coolen had hier o.a. een rijwielzaakje en behalve zijn huisraad, werden zes nieuwe rijwielen, 60 banden, vele kettingen, lanternen enz. een proef der vlammen. Deze bewoner verloor mede voor circa f 400 aan bankpapier. De perceelen links en rechts van hem, werden mede totaal vernield. Een vrouwtje staat bij de puinhoopen te huilen en te jammeren. „Onzen Driek is nie thuis”, zegt ze ons voortdurend en ze weet niet, wanneer hij komen zal en wat hij zal zeggen, als hij ziet, hoe alles vergaan is, waarvoor ze jaren gewerkt hebben. 't Eenige wat ze over heeft, is een stapel takkebossen en ze jamert; „als we die nog maar houé magge, dan hebbe we tenminste nog een beetje brand van den winter”.

't Goede mensch! Te midden van die vuurzee denkt ze nog aan haar „stook” voor den winter, in een huis...., dat ze nog niet kent!

Even verder spreken we Martinus Drevelmans. Ook hij heeft zoo goed als niets kunnen redden. Huis en inboedel zijn te

samen voor slechts f 1100 verzekerd. De man heet het met breed en is vader van zes kinderen.

De vrouw van Hannes Franssen heeft haar f 500 zuur gespaarde geld in bankbiljetten in een houten kast laten liggen.... Alles is verbrand.

Achter eene woning, die met den grond gelijk geworden is, vinden we den ouder Johannes van Bree. De drie eenvoudige huisjes, die zijn eigendom waren en waarvan hij er zelf een bewoonde, zijn slechts voor f 1800 te samen verzekerd! Nu zit hij achter in zijn tuin met een zwaar gemest varken aan een touw. Hij had net dier voor z'n „eigen gerief”, zooals hij zei en hij had alle moeite, toen de vlammen uit zijn dak sloegen, om het beest weg te slepen. 't Duurde zoo lang, tot van zijn huisraad zoo goed als niets over was. Een tafel, een paar stoelen en een koffiekann en twee stukken „mik” was alles, wat hij na zijn varken nog had kunnen redden en dat stond nu bij het varken.

Even verder vinden we in den tuin achter een afgebrande woning een onwilt jongen van een jaar of zestien. Z'n armen zwaaien slap langs het vreemd vergroeide lichaam; z'n hoofd wiebert heen en weer op z'n romp en te midden van al die ellende doet de ongelukkige niets dan lachen.... We naderen hem om hem aan te spreken, maar dan loopt-ie weg, al maar schaterend van 't lachen....

Vanaf deze woningen was de brand weer naar de overzijde geslagen. Het eerst werd hier aangetast de behuizing van Van Kol, handelaar in beton en hout. Zijn woning was acht weken geleden ook afgebrand en men was nu juist klaar gekomen met het opnieuw optrekken er van, toen deze ramp den bewoner weer trof.

Naast hem was de bakkerij van De Vries gevestigd, die mede een handel in manufacturen en kruidenierswaren had. Hier had men nog getracht het een en ander te redden. Meubels en zakken met meel werden buiten op straat gebracht, maar ook tot daar drong het vuur door en niets werd gespaard.

Weer verder op, in de richting Helmond, zijn verscheidene woningen verwoest. Het vuur had hier een heel ruime ruimte in de licht te doorklieven, vóór het die woningen bereikte, omdat de linker- en rechterzijde van den weg hier door een vrij breed plein gescheiden zijn. Die ruimte blijkt toch geen bezwaar geweest te zijn. De mooie jonge boombeplanting is mede vernietigd geworden.

De woningen, waarnaar het vuur hier oversloeg, waren door een viertal behuizingen gescheiden. Deze waren echter door een behoorlijk pannendak gedekt en daaraan hebben de bewoners het te danken gehad, dat hun huis niet, als dat van de buren links en rechts van hen, in de vlammen verteerd is. Een harde en dure les voor de conservatieve dorpingen, die alles bij het oude willen laten!

In deze groep woningen stond ook de behuizing van de erven Branten, hiervooren reeds genoemd, waarvan de stervende oude heer moest worden uitgedragen.

De totale schade wordt in het algemeen op circa 300.000 gulden geraamd. Toch achten we deze raming wel wat hoog, omdat we moeilijk kunnen aannemen, dat de waarde van behuizing en inboedel gemiddeld f 10.000 bedragen zou.

Voor zoover bekend, zijn alle slachtoffers verzekerd, maar bijna niemand voldoende; verscheidene integendel zelfs zeer laag. Het blijft dus voor de betrokkenen een zeer leelijk schadepostje.

WAAR DE SLACHTOFFERS BLIJVEN.

Zeer toevallig is de Woningbouwvereniging in Mierlo de vorige week gereed gekomen met den bouw van een aantal woningen, waarvan er nog een 24-tal leeg staan, waarvoor geen gegadigden waren. De prijzen waren voor de dorpingen n.l. nog al hoog. Nu hebben die huizen ineens hare bestemming gevonden en zijn ze door de slachtoffers van den brand betrokken. In manden en per kar voerden ze nu daarheen het weinige, wat hun van den brand is overgebleven.

Aan herstel van de oorspronkelijke woningen is niet meer te denken; de ruine is volkomen.

EEN BEZOEK AAN DE NIEUWE WONINGEN EN DE SLACHTOFFERS.

Zoo was het alom ellende en droevenis. Het mag echter een geluk heeten bij dit rampzalig gebeuren, dat nu nog 24 woningen leegstonden, spijkplinternieuwe woningen, zoo pas door de Woningbouwvereniging „Mierlo-Dorp” gebouwd. En dat in dezen woningnood!

We gingen er 'ns een kikkje nemen in die huizen. Ze waren gemakkelijk te vinden. Tal van karren en wagens reden er op af en brachten er meubels, huisraad en vee heen. We hadden dezen maar te volgen en we waren er. Werkelijk mooie woningen. Heel hun have en goed voerden die zwaar getroffen daarheen. Er

Onze extra-editie

verschijnt in de plaats van ons Woensdag-nummer

181

Met het oog op het Koninkinnefeest zal ons blad n.l. op a.s.

Woensdag niet verschijnen

was echter van velen niet veel inboedel meer overgebleven. Het grootste gedeelte, zoo niet alles, was een prooi van het vernielend element geworden. Enkele haastig geredde kleedingstukken verschoeide of beschadigde kasten, gehavende stoelen en tafels. O bittere ironie! we zagen een kleine dreumes met een half-verbrand hobbelpaardje spelen! De kleine besefte nog niet, hoe zwaar zijn ouders door dezen rampzaligen brand getroffen waren.

Bij de nieuwe woningen aangekomen, zien we de getroffen, die daar ongewild waren heengevoerd, druk doende met 't in orde brengen van hun nieuw huis. De grootendeels beschadigde en zwaar geleden inboedel werd van de kanten geladen en in de verschillende kamers neergezet en gerangschikt.

Niemand hunner had den tijd ons even te woord te staan om inlichtingen te verschaffen en hun wedervaren te vertellen.

Een bejaard goetdij mannetje, Johannes van Hoof, strompelde versuft en steunend op zijn stokke door z'n nieuwe woning. Men kon 't hem aanzien, dat hij er zich niet thuis gevoelde. We traden op hem toe en trachtten hem te ondervragen, doch de arme man was te zeer onder den indruk van het gebeurde dan dat we iets bijzonders over den brand te weten konden komen. Het was nog te vroeg! Daar moest men een nachtje over geslapen hebben. Dan zal men 't wel kunnen verhalen. En wie weet, hoelang deze droeve ramp in de herinnering zal blijven voortleven!

Is er veel van je inboedel verbrand? vroegen we, waarop Van Hoof bijna in tranen losbarstend stamelde: „Ja mijnheer! Zoowat alles alleen een klein beetje kleren is er over. We hebben nog een geen stoel meer!

— Zijt ge verzekerd?

— Ja, maar laag, zeer laag, bij Van Boekel te Eindhoven!

Daarop traden we even verder de nieuwe woning van De Vries binnen, wiens vroegere woning, een manufacturen- en kruidenierszaak, ook geheel in vlammen was opgegaan.

Ja, mijnheer, we hebben nog niet de helft van onze inboedel kunnen redden, antwoordde de zoon vlug op onze vraag, terwijl hij druk doende was met het afladen van het nog overgebleven huisraad.

„Er is bij ons veel koren verbrand“, zeide hij even later. „Den bloem kon ik gelukkig nog eruit krijgen, maar toen ik 'm neffen de tramlijn had geleed, brandde je naderhand nog op. Dat zulde mischiens wel weten, d'er hebben ze naderhand nog zoo op staan spuiten.“

Een man, die ons hierheen begeleidde, was intusschen zoo vriendelijk ons de noodige inlichtingen te verschaffen omtrent de namen der bewoners en eigenaars.

WEER TERUG NAAR DE RAMP.

Op onze terugtocht — we waren „per pedes apostolorum“, onze fiets hadden we in de buurt van de ramp gesteld — ontmoetten we een man van meer dan middelbaren leeftijd.

„Ziede nou wel, nou kumme ze me nog noa“, riep hij mijn metgezel toe. Het was Van Vlerken, die den 7 Juni van dit jaar ook wegens verbranding van zijn woning de Marktstraat moest verlaten en zijn intrek nam in een der nieuwe woningen. „Mijn buurman, Jan van Kol, was toen ook gedeeltelijk afgebrand“, vertelde hij al op ons toetredend, „maar had het weer laten opbouwen. En nou ligt 't er gelijk“, zoo vertelde hij en meteen schoot hem een aardig rijmpje te binnen, dat buitengewoon treffend van toepassing is op dit rampzalig gebeuren:

Dit huis is gemaakt door menschenhanden
God beware het voor het branden,
Afgebrand en opgebouwd in 1714.

Dit huis is berieft
Voor een fiedt
Maar niet
voor eeuwigkiet

Deze opschriften vond men nog vóór dezen brand boven een der ramen van de woning bewoond door Raaijmakers, in wiens huis deze verschrikkelijke ramp is ontstaan. Dit zeer antieke huis werd eertijds bewoond door een in Mierlo wel-

bekenden antiquair, Gooris genaamd, die 't later verkocht aan den landbouwer Adriaans.

Ook zagen we onderweg een kar met den inboedel van Van den Elzen en belangstellend en nieuwsgierig ons tot de eigenaresse wendend, vroegen we, of ook zij veel verloren had, waarop ze zeer ontdaan antwoordde: „We hadden meubels voor meer dan 7 plaatsen en nou maar voor een of twee.“

Zoo hoorden we overal weegeklaag en ellende. We trachtten een oud moedertje te troosten met haar nieuwe woning, „doch“, weeklaagde ze, „zit m'r in 'n huis, d'z gulden huur doe“. We konden daarop al heel weinig meer antwoorden dan dat ze dan toch voorloopig binnen was. Maar tot welken prijs?

„Ik heb altijd wel geze“, vertelde ons een vrouw, wier woning was gespaard, „Als er in de Marktstraat een huis afbrandt, ga de heel Marktstraat eraan.“

Wat bij Branten verbrand is“, zeide zij ons vervolgens, terwijl ze op de nog rookende puinhoopen wees, „da kan ik nie zeggen, maar veul. Veul goud en zilverwerk“.

We zagen in de nabijheid daarvan een mooie Friesche antieke klok liggen, welke kwart voor twaalf aanwees. Het uur waarschijnlijk, waarop zij uit de brandende vuurzee is buitengedragen, daar geleed en is blijven stilstaan om nimmer meer haar slag in die verbrande woning te doen hooren.

NADERE BIJZONDERHEDEN.

Steeds meer menschen stroomden van alle kanten toe, zoo druk werd 't er in het anders zoo stille dorpje, dat men een oogenblik aan een kermis dacht. Welke prettige gedachte echter spoedig verdween bij den aanblik van zooveel droefenis en ellende, bij het hooren van zulk een weegeklaag en geschrei alle kanten om ons heen, om plaats te maken voor een innig en welgemeend meelijden en intensief meeleven.

„Waar zult gij blijven“, sprak een jonge flinke vrouw tot een bejaard en weeklagend vrouwtje, slachtoffer van dezen ramp.

„Ik weet 't niet“, gaf ze schreiend ten antwoord. „Kom maar in mijn huis“, hernam de jonge vrouw troostend. En meteen trad het arme slachtoffer binnen, terwijl de andere vrouw ons toen haar wedervaren zoo gaan verhalen. Niet veel had zij verteld, of zij barstte in tranen los. „Van alle kanten hoorde ik hulpe-roep en geschrei“. Telp, help, we vergaan! Dat waren de kreten, die haar tegen klonken. „Leen, help me toch! hoorde ik van verschillende kanten; ik wist niet waar ik het eerste heen zou snellen. „Ik snelde de woning van Branten binnen en trachtte daar te redden, wat te redden viel“. Ergens anders heen gaan kon ik niet wegens den verstikkenden rook. „Er hing zoo'n dikke rookwolk, dat ik niet kon zien, wat aan de overzijde van den weg gebeurde. En toch, ik wist, ik hoorde aan 't hulpgeschrei, dat daar ook alles afbrandde“. Hier eindigde zij schreiend haar verhaal.

Een man vertelde ons, hoe hij iemand naar buiten had zien snellen, die uitriep: „Ik ben 'f 500 vermist“. We hebben geïnformeerd of deze terecht zijn, doch we konden daaromtrent niets met zekerheid te weten komen. Er is immers op verschillende plaatsen geld vermist.

DE REDDING VAN F. BRANTEN EN EEN KRANIG OPTREDEN VAN Dr. LEDEL.

Een familielid van F. Branten verhaalde ons, hoe 't aan het actief en vlug optreden van Dr. Ledel, uit Helmond, was te danken, dat de zieke Branten nog tijds uit z'n brandend huis werd gered. Dr. Ledel was n.l. juist op bezoek bij dezen patiënt, toen hij plotseling zag, dat het huis boven zijn hoofd al 't branden was. Terstond gelastte hij den zieke weg te dragen naar zekeren Dekkers in de buurt; vandaar is hij, naar we vernemen, naar het gasthuis vervoerd. Zijn toestand was aanvankelijk reeds zorgwekkend; niet onmogelijk is dus, dat deze door deze gebeurtenis verergerd is geworden. Dat het in elk geval goed zal gedaan hebben valt zeer te betwijfelen.

DE REDDING VAN F. BRANTEN EN EEN KRANIG OPTREDEN VAN Dr. LEDEL.

Een familielid van F. Branten verhaalde ons, hoe 't aan het actief en vlug optreden van Dr. Ledel, uit Helmond, was te danken, dat de zieke Branten nog tijds uit z'n brandend huis werd gered. Dr. Ledel was n.l. juist op bezoek bij dezen patiënt, toen hij plotseling zag, dat het huis boven zijn hoofd al 't branden was. Terstond gelastte hij den zieke weg te dragen naar zekeren Dekkers in de buurt; vandaar is hij, naar we vernemen, naar het gasthuis vervoerd. Zijn toestand was aanvankelijk reeds zorgwekkend; niet onmogelijk is dus, dat deze door deze gebeurtenis verergerd is geworden. Dat het in elk geval goed zal gedaan hebben valt zeer te betwijfelen.

FEUILLETON

Onschuld en Wroeging.

6. —:00:—

Mortaro moest dus besluiten de stiefzussen voor een tijd van elkaar te scheiden, dewijl de zedelijke en lichamelijke toestand van de kleine Loterec het eischte; hij zou Marsa alleen naar den vuurtoren meenemen en Marguerit te Marseille laten op 'n kostschool bij de Zuter Trinitarissen, waar zij een eenvoudige opvoeding kreeg, zooals 't haar stand pastte.

Die naam van Loterec, welken zij droeg, kon haar niet in ongelegenheid brengen, 't treurige uiteinde van den vermeenden moordenaar was niet overal bekend en 't allerminst in de kloosters; in dien tijd toch waren de dagbladen nog zeldzaam en wat er in de hoofdstad voorviel, wist men niet in alle deelen van Frankrijk.

De tranen stroomden overvloedig in het huisgezin van Mortaro, toen de meisjes ver namen, dat zij gedurende twee of meer jaren van elkaar gescheiden moesten leven; zij waren echter wel overtuigd, dat het noodzakelijk was voor de vorming van Marguerit's karakter.

Niettegenstaande haar eigen droefheid, troostte Marsa haar gezellin.

— Kom, zeide zij haar, terwijl zij haar met kussen overlaadde, twee jaren gaan

In verband hiermede is het dan ook merkwaardig, mede te deelen, dat de vrouw van Raaijmakers, in wiens woe brand ontstaan is, dienzelfden namiddag een kind ter wereld heeft gebracht.

BEWONERS EN EIGENAARS DER VERBRANDE WONINGEN.

Hieronder volgen de namen der bewoners en eigenaars van de verbrande percelen:

1. J. v. d. Elzen, eigendom van Gooris.
2. H. Meulendijks, eigendom van Franssen.
3. J. Franssen, eigenaar Franssen.
4. J. Raaijmakers, eigendom van Adriaans.
5. J. Manders, eigendom v. Adriaans.
6. J. van Kol.*
7. F. van Hoek, eigendom van J. de Vries.
8. J. de Vries, eigendom van J. de Vries.
9. G. Leijten, eigendom van Van Duijnhoven.
10. J. van Duijnhoven.*
11. Hendrikus v. d. Boogaard.*
12. Jos. Konings, eigendom van H. v. d. Bogaard.
13. J. Koolen.*
14. P. Lammers.*
15. J. v. d. Laar, eigendom van J. van Bree.
16. J. van Bree, eigendom van J. van Bree.
17. H. v. d. Bogaard, eigendom van J. van Bree.
18. M. Drevelmans.*
19. A. van Hoof, eigendom van M. Drevelmans.
20. J. van Hoof.*
21. M. van Bree.*
22. A. v. d. Witteboer.*
23. Huibert v. Boogaard, eigendom van A. v. d. Witteboer.
24. Kinderen Branten* (broer en zuster).
25. Wed. v. d. Mosselaer, eigendom van Kinderen Branten.
26. A. van Dijk.*
27. H. Verberne.*
28. Gez. Konings, eigendom van Vlemmix.
29. P. Meulendijks, eigendom van Vlemmix.

De met een * geleekeende personen bewoonden een woning, welke hun toebehoort.

De platgebrande huizen-reeks bestaat uit 16 complexen.

DE LIGGING EN AARD DER WONINGEN.

De eerste 12 huizen uit bovenstaand staatsje staan aan den linkerkant van den weg Mierlo-Helmond, terwijl de overige aan de rechterzijde gelegen zijn. Onder deze huizingen waren een tweetal café's n.l. één van H. v. d. Bogaard, Café „Markzicht“ en een ander, café „De Zwaan“, bevoord door J. v. d. Elzen, Tramstation. Voorts een rijwielzaak van J. Koolen, een kruidenierswinkel van De Vries en een manufacturen- en kruidenierszaak en tevens bakkerij van J. Franssen; benevens een boerderij van den landbouwer A. van Dijk.

EEN LOOS GERUCHT.

In den namiddag verspreide zich een hardnekkig gerucht, als zou een kraapje vermist zijn. Zooals gewoonlijk werden hierna allerlei tragische beschouwingen vastgeknoot. Bij onze informatie te bevoegder plaatse bleek ons echter, dat dit een loos gerucht moet zijn.

Tenslotte diene nog vermeld, dat verschillende naastbij- en tusschen gelegen woningen, die gelukkig een pannendak dragen, brandschade hebben geleden.

Buitenland.

DE RAMP MET DE R 38.

De begrafenis der slachtoffers. Het luchtvaartministerie heeft nog niet besloten, of de slachtoffers van de jongste luchttramp een openbare begrafenis zullen krijgen en of er een herdenkingsfeest te

pen.

V.

De reis, die op dat tijdstip, meest per diligencie moest geschieden, was verrukkelijk, niettegenstaande de kleine ongevallen, die soms nu en dan op zoo'n langen tocht voorvielen. Maar de kleinen, die nog niets gezien hadden, vonden alles prachtig, de dorpen herinnerden de kleine Loterec haar kinschheid bij de boerin, die haar had groot gebracht tot de komst van Mortaro. De steden beschouwden zij aandachtig; zij gingen met haar grijze huizen en rookende schoorsteenen veel te gauw voorbij; dat alles herinnerde haar Parijs, dat zij zoo weinig bevreemde en waarvan zij bijna in het gelte niet hadden genoten. Langzamerhand klaarde de hemel op; de zon schitterde zwaars in den zomer en de vermoeidheid, die onze kleine reizigers begonnen te gevoelen op zoo'n langen tocht, verdween als bij tooverslag; men kwam in Provence aan, en de Novembermaand hier in dit land, dat zoo rijkelijk gezegend is door den hemel, staat gelijk met een Septembermaand der noordelijke streken.

De meisjes vonden den zuidelijken tongval heel aardig; eerst waren zij een weinig bang voor deze drukke en ruime bevolking, maar naderhand hadden zij er veel schik in.

Mortaro had nog acht dagen den tijd, voordat hij zijn intrek te Planier moest ne-

Londen zal worden gehouden.

De autoriteiten zullen zich laten leiden door de wenschen van de nagelaten betrekkingen der slachtoffers.

Een officiële aankondiging omtrent de voorgenomen begrafenis-plechtigheden zal eerst dan gepubliceerd worden als de opsporing der 41 vermiste voltooid is.

Wanneer de begrafenis als openbare plechtigheid zal geschieden, zal er een indrukwekkende rouwtocht aan verbonden worden. De slachtoffers zullen dan begraven worden op de plaatsen, door de respectieve bloedverwanten aangewezen.

Sommige Engelse weduwen van Amerikaanse verongelukten hebben den vurigen wensch kenbaar gemaakt, dat haar echtgenooten in Engeland zullen begraven worden en aan dit verlangen zal waarschijnlijk lijken worden voldaan.

De lijken der Amerikanen, die geen bloedverwanten in Engeland hebben, zullen naar Amerika worden overgebracht.

Het technisch onderzoek naar de oorzaak der ramp zal volgens een verklaring van den Amerikaanse staatssecretaris van marine aan het Engelse luchtvaart ministerie worden overgelaten.

Alleen wanneer Amerika zwaar financieel verlies zou leiden, zou het verlot kunnen vragen om een Amerikaanse marine-vertegenwoordiger bij het onderzoek tegenwoordig te doen zijn.

Het voornaamste gedeelte van het wrak van de R 38 schijnt nu gevonden te zijn. Een lichter met een 100 tons-kraan is ter plaatse gezonden.

De ramp van de R 38 heeft de meening in officiële Amerikaanse kringen, dat de toekomst niet aan het „lichter dan lucht“ maar aan het „zwaarder dan lucht“-systeem behoort, versterkt.

Zoo schrijft de Philadelphie „Public Ledger“ o.a.: De ramp van het machtige luchtschip R 38 heeft het wantrouwen in het bestuurbare luchtschiptype versterkt. Reeds eenigen tijd geleden verklaarde de Engelse legerstaaf, dat bestuurbare luchtschepen niet meer zouden worden aangebouwd, daar ze van weinig praktische betekenis waren.

Dit oordeel der Engelse legerautoriteiten is door de ramp, welke eenige dagen geleden geschied is, schitterend bevestigd. Ook de Duitse Zeppelins, hoe volmaakt ook in haar type, hebben dezelfde fouten getoond, waaraan ook de R 38 is ten gronde gegaan.

De vraag, door wie het financieele verlies gedragen zal worden, wordt in Amerika zeer druk besproken. De Amerikaanse staatssecretaris van marine Benby verklaarde, dat hij nog geen beslissing hieromtrent kon geven, maar dat de Amerikaanse regering trachten zal tot een vergelijk met de Engelse regering te komen.

De koopprijs was bepaald op 500,000 pond st., waarvan reeds drie vierde door de Amerikaanse regering was betaald, terwijl 't overige gedeelte zou worden voldaan wanneer het luchtschip zou zijn afgeleverd.

DE ARBEIDSONLUSTEN IN WEST-VIRGINIA.

De berichten omtrent ernstige arbeidsonlusten in den Amerikaanse Staat West-Virginia, welke het V.D.-bureau gisteren uit New York ontvangen, worden bevestigd.

De „Echo de Paris“ verneemt dat een ware burgeroorlog in West-Virginia is uitgebroken, die ontstaan is door het conflict tusschen de mijnwerkers en de mineigenaren in genoemde staat. Verscheidene duizenden arbeiders rukken, zooals reeds gemeld is, naar Charleston, de hoofdstad van West-Virginia op. De gouverneur van den staat Virginia heeft een dringend telegram naar Washington gezonden, waarin hij om versterkingen vraagt. Het ministerie van Oorlog heeft daarop troepen naar Virginia gezonden.

Binnenland

EEN NIEUWE PASFACILITEIT.

Tot dusver waren vreemdelingen van Engelse, Belgische, Franse, Amerikaanse, Zwitsersche of Italiaansche nationaliteit, indien zij niet langer dan een maand hier te lande vertoefden, vrijgesteld van 't aanvragen van een identiteitskaart.

Met ingang van 15 September aanstaande zal deze bepaling gelden voor de onderdanen van alle door Nederland erkende staten

men. Hij logeerde even als zijn kinderen in een bescheiden hotel, dicht bij de haven, van waar uit hij des morgens vroeg reeds het toezicht kon houden op de bezigheden, die hij als torenwachter te verrichten had; x-

ken dag ging hij naar den vuurtoren en nam iedereen keer 't een en ander van zijn bagage mee; hij moest zich ook aan zijn overheden voorstellen, 's-Namiddags behoorde hij aan de gleine meisjes; hij begeleidde haar naar Planier en 't was een waar genot voor de kleinen als ze in een mooi, klein bootje mochten varen op de blauwe golven, die zoo kalm waren, dat het lichte vaartuigje ternauwernood heen en weer schommelde.

Vervolgens begaf men zich naar 't klooster der Trinitarissen, waar Marsa een diepe zucht onderdrukte bij de gedachte, dat haar stiefzusje daar opgesloten zou worden even als een arm vogeltje in een kooitje.

De kinderen waren zeer ingenomen met de Zuster, die aan haar werd voorgesteld en nu was 't de beurt van Mimi om haar kleine vriendin te troosten met te zeggen, dat zij wel heel gelukkig zou zijn in haar nieuwe omgeving bij zulke goede Zusters en lieve gezellinnen. Vervolgens liet Mortaro de meisjes de stad zien: de Notre Dame was toen niets meer dan een eenvoudige kapelletje, dat slechts door dangbare zeelui bezocht werd, 't lag boven op een heuvel, die moeilijk was te beklimmen; de kerk van den H. Victor reeds van ouden datum en vlak bij de haven; deze kerk val tegenwoordig in puin; het stadspark, toen nog niet de

Niet vrijgesteld van het aanvragen eener identiteitskaart zijn de bewoners van Sovpet Rusland, alsmede die van de Oekraïne, van Lithauen, Georgië, Azer Beidjan en Arme nië.

Ook geldt de bepaling niet voor buitenlandse arbeiders, werkzaam bij het mijnbedrijf hier te lande.

DE VEENBRAND TE OOSTERWOLDE

De veenbrand te Nochtelo is enorm toege nomen. Veenhuizen wordt opnieuw bedreigd Er zijn honderden menschen bezig, om den brand te keeren in Veenhuizen. Wanneer de wind iets Noordelijker draait, dan loopen de veenderijen te Appelscha gevaar. De brandspuiten uit de gemeente Ooststellinge verleenen assistentie. Er is watergebrek en de brand is alleen te keeren door het graven van een greppel.

Provinciaal

HOCUS-POCUS OP DE MARKT.

Hij stond op de markt te Roosendaal met een rood-geschilder kistje als voetstuk, waarop vier latjes tot een punt in de hoogte liepen, daarop rustte een kleiner kistje en daarin stak een ronde koker met deksetje, waarop 't geheimzinnig woord „Spiritisme“. Aan het toestel hing een kaart met het opschrift: Verleden, Heden en Toekomst wordt hier door het spiritisme verklaard. Boeren, wijdebeens, boerinnen en boermeiden, ze bleven voor het hocuspocus-kastje met geheimzinnig gepeins staan gapen.

De baas van het roode spulletje liep met een bloenootje in de hand rond met veel omhaal van woorden verhalend van den geest, die on het kastje spookte. „Niet bang zijn; een dubbeltje maar; je verleden, heden, en toekomst; geeft u de voorletter van uw naam maar eens op en onder de suggestie van het aandringen van den stadsmijnheer zei een van de boerenmeisjes, die bescherming zoekend tegen haar vriendin leunde, heel schuchting M. En u, vroeg de mijnheer meer bevelend dan vragende aan 't andere meisje, die als werktuigende A. lispelde.

Met sierlijke krullen schreef hij op twee blaadjes van de bloenote de letters, lichte het deksetje van den koker op, deed de on beschreven briefjes erin. Ging inmiddels door met noteeren, tot natuurlijk door een of ander chemicalie de onzichtbare inkt opgetrokken was. Haalde daarna de beschreven briefjes er uit, toonde ze aan de verstomd staande boeren en boerinnen, terwijl een den moed had om te vragen: „Wat steet er op, meheer?

„Weet ik niet; is niet voor mij,“ en gaf de briefjes over met de woorden: „Goed he waren, meisjes, 't is voor jullie bestwil.“

En ze liepen giegelend verder, om 't hocuspocus straks in een hoekje van 'n lunch room achter een glazie melk en 'n cadetje te ontcijferen.

En de man met het roode kastje deed goeie zaken.

Zijt ge thans overtuigd

dat ons blad kosten noch moeite spaart om zoo actueel mogelijk te zijn? -:- -:-

Een extra-editie

zullen we steeds uitgeven, als de belangrijkheid der te geven berichten het rechtvaardigt. -:- -:- -:- -:- -:- -:-

Ziet

in onze dagelijks verschijnende nummers onze sportrubriek — belangrijkste nieuws — stadsnieuws. -:- -:- -:- -:- -:-

Ziet

ONZE Raadsverslagen

Vergelikt dat alles met andere bladen om ge zult abonné worden van het -:- -:-

Eindhovens Dagblad

-:- Geeft U zoo spoedig mogelijk op! -:-

mooie zoologische tuin van thans; eenige aangename wandelwegen, die Marseille toen nog niet in overvloed bezat.

Men dineerde aan den oever der zee, in een restaurant, dat er zeer netjes en gezellig uitzag. 't Was voor Marsa en Marguerite een genotvolle week, alles verwonderde en verbaasde haar: de villa's verborgen tus schen het dicht geplandte der boomen, de heldere maneschijn op de zee, de jaarmark ten, de draagbare winkels, de vruchten uitgestald, zoowel in 't heete zonlicht, als in den vollen wind, eindelijk het prachtige azuur zoo verschillend van 't blauw der noordelijke gewesten.

Ja, zij hadden een heele week om te genieten van allerlei nieuwigheden.

Marsa was reeds aangesterkt door dit leven in de vrije natuur, de zeelucht deed haar goed; de kleinen brachten ook elken dag eenige uren in de pijnbosschen door, waar zij naar hartelust de denne- en sparre lucht konden inademen, terwijl zij den wind door 't geboomte hoorden fluisieren, die tevens door de lokken der kinderen speelde, ze haar in 't aangezicht wierp, 't geen haar hartelijk deed lachen. O, 't waren heerlijke oogenblikjes, die er zoo verlieden in de stad zelf of in de omstreken te Madrague of te Montredou of zelfs te Estapne, waar men ging vissen.

— Helaas! ook aan dit geluk kwam een einde.